

«Il viadi d'enviern» da Franz Schubert ad Andeer

■ «Il viadi d'enviern», il ciclus da chanzuns da Franz Schubert, è stà il tema central dals concerts en l'Hotel Fravi ed en la baslegia reformada ad Andeer la fin d'esda passada. En las chanzuns da Franz Schubert (1797–1828) daventan text e cumposiziun in'unitad che sa cumplementescha orai-framain bain. Franz Schubert ha ac-cumpli cun las ventgaquarter chanzuns dal «Viadi d'enviern» cumposiziuns d'in'expressiun extraordinaria tenor text da Wilhelm Müller (1794–1827). Sia ritgezza cumpositorica aveva manà ad in nov gener musical dal 19avel tschientaner, il qual è però vegnì scuvert pir suenter sia mort per alura vegnir imità vastamain. Il ciclus è vegnì stgaffi en il temp che Schubert presentiva sia mort manaivla, u la bramava schizunt pervia da mal d'amur e ses sentiments d'estrezza, d'encreschadetgna e da desperaziun.

Musica commuventa

La collavuraziun intensiva dals dus inter-preti durànt in lung temp è stada appa-renta ed udibla. Rudolf Meyer al clavazin grond e Bernhard Ströbel, chant, avevan preparà cun premura quest ciclus da chanzuns, ed els èn stads buns da far re-sortir tant il tient original da la musica dals 1827, il mund emoziunal da Schu-berth e Müller, sco er il ferm cuntegn sim-bolic da las cumposiziuns. Senza basegns d'inscengar sasezs èn els daventads ils viandants solitaris a travers lur produc-ziun subtila – sco il protagonist dal «Via-di d'enviern». Sapientivamain han els er desisti da sa laschar inspirar dad interpre-taziuns precedentas. Anzi, els èn sa te-

Rudolf Meyer, clavazin, Bernhard Ströbel, chant, e Sheila Woods-Meyer, introducziun en l'ovra da Franz Schubert.

FOTO E. BARDILL

gnids a las recumandaziuns da la versiun originala da Franz Schubert. La clera vusch giuvenila dal tenor Ströbel ha fascinà l'auditori da bell'entschatta. L'accumpagnament al clavazin ha trapassà il viadi melancolic da las tonalitats midantas, da la calma dal fluir, dal buffament ramurant, cun accords cumplains u pas-sadis amuraivels. La musica ha reflectà en

moda concentrada il curs da vita dal cumponist, per il qual i pareva da dar na-gina privadientscha pli e tut ils lioms in-terruts. Ils bels siemis èn daventads en-gianus ed il resvegl è sgarschavel. Ravgia e rebelliun cunter la mort, alura la stan-clezza e la brama per la charezzada... «cu-ra possa embratschar mia marusa?» La musica ha tutgà la noda e commuventà

ils cors cun transmitter l'ovra en sia sim-pla verdad.

Introducziun entras pled e tun

Grazia a la buna collavuraziun cun l'Ho-tel Fravi e la plaiv evangelica èsi stà pussai-vel da realisar quest concert. Perquai ha gè lieu gia il venderdi saira in'excellenta in-troducziun en l'ovra «Il viadi d'enviern».

Ils consorts Rudolf e Sheila Meyer-Woods han chapì da mussar cun pled, interpreta-ziuns ed exempels sunads las staziuns dal viadi da l'olma dal cumponist. Franz Schubert è sez vegnì contristà da sias chan-zuns curtamain avant sia atgna mort. Text e musica sa servan da la medema funtau-na dal temp politicamain somber dals 1827. Las chanzuns espriman il stadi da l'olma sin in pelegrinadi senza direcziun, senza mira e destinaziun, ma spir cun-trasts. Las ultimas chanzuns èn directas e persunalas. I sa furma in'intensificaziun da la musica che culminescha en la davo-sa chanzun «Il sunadur da la lira» che fine-scha cun la dumonda nunrespondida «Vuls ti vegnir cun mai?»

«Dad ester sun entrà, dad ester sto bandunar»

Durant il servetsch divin da la dumen-gia han ins pudì giudair la pregia da ser Jens Köhre, la quala ha er consequì la muntada intemporal dal «Viadi d'en-viern». El ha tractà l'estrezza, speranzas destruidas, nauschas prognosas, culps dal destin e la depersunalisaziun umana. «Experientschas al desert» possian peric-litar la vita da mintgin. L'istorgia dolu-rusa da Giob el Veder Testament e la passiu da Cristus en il Nov Testament sajan però istorgias cun ina fin emper-mettenta. Anc ina giada è resunada mu-sica e novs patratgs davart il «Viadi d'en-viern» han guidà l'auditori vers la clerezza cumplaina. La chanzun dal tigl «Am Brunnen vor dem Tore, da steht ein Lin-denbaum» e la musica da l'orgla da Schumann e Buxtehude han enramà il servetsch divin en la bela nav-baslegia clera.

Elisabeth Bardill/mc